

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalg for utvikling	14.12.2009	63/09

FORSLAG TIL VERNEHJEMMEL I JORDLOVEN. HØRING

Vedlagte dokumenter:

1. Høring – forslag til vernehjemmel i jordloven
2. Endringsforslag: Lov om jord (jordlova) m.m.

Ikke vedlagte dokumenter:

1. Lov om jord av 1995 (jordlova)
2. Rapport – nr.: 7/2009 Vernehjemmel i jordloven
3. Høringsuttalelser fra: Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet

Hjemmel for behandling:

Delegasjonsreglement for Grong kommune kap 3.3.3 av 22.04.1999

Saksopplysninger:

Statens landbruksforvaltning har på vegne av Landbruks- og matdepartementet har lagt frem et forslag til vernehjemmel i jordloven som er ute på høring, deriblant til kommunene.

Jordvern betyr å hindre irreversible tap av dyrka jord som har stor verdi i forhold til produksjon av mat. Det legges til grunn av Norges og verdens befolkning kommer til å øke og at man således er blitt oppmerksom både internasjonalt og nasjonalt på å ta vare på dyrka matjord som en ressurs for å møte den stigende etterspørselen etter mat. FNs generalsekretær har slått fast at matproduksjonen må økes med 50 % innen 2030.

Det foreligger foreløpig høringsuttalelser fra Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet. De har ingen merknader til høringsdokumentet.

Sammendrag fra rapport og høring, ”vernehjemmel i jordloven” av Statens landbruksforvaltning:

- Statens virkemidler i jordlova og plan- og bygningsloven gjennom lokal arealforvaltning anses som for dårlig, i og med at den årlige omdisponeringen av dyrka jord er betydelig større en Regjeringens erklærte mål.
- Jordvernet og verdifulle jordressurser må ofte vike for lokalpolitiske interesser og planprosesser.
- Kongen gis anledning til å varig verne verdifulle jordressurser gjennom en hjemmel i jordloven § 8b. Verneområder vil i hovedsak ligge i LNFR- områder. Verneforholdet vil stille seg sterkere enn godkjente areal- og reguleringsplaner hvor det ikke er gitt endelig byggetillatelse.
- Jordbruksdriften i verneområdene fortsetter som før. Adgangen til å omdisponere og fradele jord i verneområder innskrenkes, og hjemles med egne bestemmelser i jordloven § 8c. Avgjørelsesmyndighet foreslås tillagt Fylkesmannen. Statens landbruksforvaltning vil være klagemyndighet.

- Fylkesmannen får en sentral rolle i utredning av verneforslag, ovenfor Statens landbruksforvaltning. Det legges til rette for brede medvirkningsprosesser og alle interessenter i jordarealet skal gis anledning til å uttale seg.
- De mest verdifulle jordressursene gis et godt verktøy for varig vern. I øvrige områder skal det fremdeles opprettholdes et strengt vern. Det legges opp til at man etter særlige forhold kan gis fritak fra vernehjemmel.

Vurdering:

Forhold som skal vurderes i høringen:

- *Hva slags areal skal kunne vernes:* Slik høringsforslaget er å forstå er gode og verdifulle matproduserende arealer under stort omdisponeringspress som hovedsakelig vil være aktuelle for vern. Derav spesielt arealer som er egnet for kornproduksjon og har stort nedbyggingspress. Grasarealer kan også være aktuelle for vern. Med bakgrunn i en fremtidig økende etterspørsel etter mat vurderes det viktig og holde gode arealer i drift som kan brødfø en voksende befolkning.

- *Avveining mot andre samfunnsinteresser og prosesser for vern:* Vurderes til at jordarealer som foreslås vernet medfører godt prosessarbeid hvor alle parter gis anledning til å uttale seg og at man åpner for fritak fra forbud mot omdisponering dersom særlige forhold tilsier dette. Det vil også være klageanledning som styrker de forskjellige interessers mulighet for å bli hørt i foreslåtte verneområder.

- *Forholdet til allerede gitt tillatelser og vedtatte arealplaner mv.:* Vil kunne medføre at allerede godkjente areal- og reguleringsplaner hvor det ikke er gitt endelig byggetillatelse "overkjøres" av verneforslag på arealer. Prosessene omkring verneforslag vil likevel kunne fremheve slike områder og disse interesser.

- *Økonomiske og administrative konsekvenser:* For kommunens behandling vil ikke vern av områder føre til økte administrative kostnader slik det foreligger. Utover førende retningslinjer som gjelder omdisponering av dyrkajord fra Regjeringen og jordlova forvaltes jord allerede strengt i forhold til å verne jordverdier og hindre irreversible tap av god matjord.

- *Språket i jordloven:* Er formet på nynorsk og er formulert forståelig.

- *Virkingen av vernevedtaket :* For Grong kommune vil det foreslåtte vernhjemmel i jordloven ha liten betydning ut fra dagens jordlovs forvaltning og med hensyn på skisseringen av hvilke områder som er aktuelle for vern.

For Grong kommune vurderes virkingen og betydningen av en vernehjemmel i jordlova til å være liten. Presset på dyrka jord i Grong betraktes som middels. Den nordlige grensen for matkorn dyrking er i Grong. Grong har noe dyrkningsreserver, men disse arealene er av dårligere kvalitet enn de eksisterende. Det foreliggende forslag om vernehjemmel i jordloven oppfattes som et godt verktøy med tilliggende gode prosesser som gir anledning til å beholde gode jordarealer under stort press som produksjonsarealer i fremtiden.

Høringsforslaget om vernehjemmel i jordloven legges frem til Hovedutvalg for utvikling til informasjon og diskusjon. Da det anses som viktig at Hovedutvalget for utvikling som også er et planutvalg ytrer sine synspunkter i forhold til kommunens foreliggende arealplaner og at man samtidig er kjent med den foreslåtte vernehjemmel i jordloven.

Dette er også formulert som et felles saksfremlegg for kommunene i Indre Namdal, som er resultat av at kommunene ønsker å legge frem dette til politisk vurdering. Foreløpig har man satt ”ingen merknader” som forslag til vedtak.

Rådmannens forslag til vedtak:

Grong kommune har ingen merknader i høringsuttalelsen til forslag om vernehjemmel i jordloven.

Behandling/vedtak i Hovedutvalg for utvikling den 14.12.2009 sak 63/09

Hovedutvalgets vedtak:

Enstemmig vedtatt som rådmannens forslag til vedtak:

Grong kommune har ingen merknader i høringsuttalelsen til forslag om vernehjemmel i jordloven.